

Theseus - kung av Aten

Aegeus, som var kung av Aten, blev förälskad i Aetra, en prinsessa från ett annat rike. Aetra besvarade hans känslor och en natt då Aegeus besökte henne älskade de med varandra. Men samma natt kallade havsguden Poseidon Aetra till sig och eftersom ingen människa kan motstå en gud älskade Aetra med honom också. När det visade sig att Aetra var gravid begravde Aegeus sina sandaler och sitt svärd under ett jättelikt stenblock och talade om för Aetra att när deras son var stark nog att välta undan stenblocket skulle han bege sig till Aten och söka upp sin far.

Åren gick och Aegeus härskade i Aten utan att ha någon kontakt med Aetra och barnet, Theseus.

Aetra visste inte vem som var far till pojken, Aegeus eller Poseidon. Theseus växte upp med sin mor på landsbygden och fick inte reda på vem Aegeus var tills han fyllt 18 år. Då berättade Aetra om hennes romans med Aegeus och det stora stenblocket. Theseus ville genast prova att välta stenen och utan någon större ansträngning lyckades han också med detta. Där under låg svärdet och sandalerna, som Theseus genast tog på sig. Han band svärdet vid sitt bälte, kysste sin mor adjö och gav sig av mot Aten för att söka upp Aegeus.

Det fanns två vägar till Aten, en säker som gick längs havet och en farlig som gick inåt landet. Eftersom Theseus var hungrig på äventyr valde han den farliga vägen. På denna resa måste han passera sex ingångar till underjorden, var och en vaktad av olika rövare och mördare. Den förste av dessa var Perifetes, som slog ihjäl sina offer med en jättelik klubba. Men eftersom Theseus var en smidig och snabb brottare hade han snart vridit klubban ur Perifetes händer och använde vapnet för att banka ner skurken i jorden så långt att bara hans kalufs stack upp.

Vid nästa plats mötte han den grymma Sinis, som brukade fånga in de som reste förbi och binda dem mellan två nedböjda pinjeträd. Sedan släppte Sinis pinjeträden, som for upp åt varsitt håll, och slet det olyckliga offret i två delar. Men när han fick besök av Theseus var det Sinis själv som hamnade mellan träden.

Efter att ha dödat sin nästa fiende, som var en jättegris uppfödd av häxan Faea, kom han till en långsmal vik, där havet gick in en bit i landet. Här bodde rövaren Sciron, som efter att ha plundrat sina offer kastade ner dem i viken, där en jättelik sköldpadda åt upp dem. Han försökte göra samma sak med Theseus, men den unge hjälten lyfte upp Sciron och kastade ner honom till sköldpaddan istället.

Vid nästa ingång till underjorden mötte Theseus den jättelike brottaren Kercyon, som också var kung i den delen av landet. Kercyon var obesegrad och lät aldrig någon av sina motståndare leva efter att han vunnit över dem. Men mot Theseus hade han ingen chans. Theseus hade hört om hur Kercyon behandlade sina motståndare och när brottningsmatchen var över dödade Theseus den grymme kungen.

Theseus sista motståndare på sin väg mot Aten var banditen Prokrustes, som alltid bjöd in folk att vila i hans hem. Men då de lagt sig i sängen band Prokrustes fast dem och mätte dem

ifall de fick plats. Om de var längre än sängen högg han av dem fötterna, om de var för korta sträckte han ut dem. Theseus lät sig bindas i sängen, men när Prokrustes hämtade yxan för att korta av den storvuxne Theseus slet ynglingen sig fri och spände fast honom istället. Om Theseus kortade av eller sträckte ut rövaren berättar sagan inte, men i vilket fall var det slutet för Prokrustes.

Folket i Grekland hade hört talas om Theseus äventyr och var tacksamma för att han befriat dem från alla de grymma banditerna. När han kom fram till Aten var han därför vida berömd och hade inga problem att få träffa kung Aegeus. Kungen hade en ny kvinna i sitt liv, den trollkunniga Medea, som en gång varit tillsammans med hjälten Jason. Aegeus kände inte igen Theseus som sin son, men det gjorde Medea med sina trollkrafter. Hon lagade genast till en giftdryck som hon gav till Theseus. Hon ville minsann inte tävla med någon om kungens kärlek. Men just som Theseus satte bägaren till sina läppar kände

kungen igen sitt svärd och sina gamla sandaler och slog i sista stund bägaren ur Theseus hand. Aegeus omfamnade gråtande sin nästan vuxne son. Medea insåg att spelet var förlorat och smet osedd ut från staden.

Theseus stannade hos Aegeus i det kungliga palatset och berättade om sin lyckliga barndom och äventyren under resan till Aten. Aegeus själv hade dessvärre inte så mycket roligt att berätta om. För längesedan hade Aten legat i krig med kung Minos på Kreta. Minos hade vunnit och bestämt vilken sorts skatt atenarna skulle betala honom. Det var en fruktansvärd skuld. Vart nionde år krävde han att sju flickor och sju pojkar från Aten skulle segla till Kreta, där de sedan stängdes in i en jättelik labyrint som fanns där. I labyrinten bodde monstret Minotaurus, som var hälften tjur och hälften människa. Kung Minos dyrkade Poseidon och bad en gång om en extra vacker tjur att offra åt guden.

Poseidon kallade fram en jättelik vit tjur ur havsskummet, men istället för att offra den valde Minos att behålla den och dödade en annan tjur istället. Poseidon blev förolämpad över detta och hämnades genom att låta Minos hustru förälska sig i den vita tjuren. Tillsammans med tjuren fick hon ett barn som hade drag av båda föräldrarna. Minos skämdes över vad hans hustru hade gjort och kallade på Daedalus, den störste uppfinnaren på Kreta (och kanske i hela Grekland). Daedalus byggde en labyrint som var omöjlig att hitta ut ur. Där spärrade Minos in det monstruösa barnet som han döpte till "Minotaurus". Den som gick in i labyrinten kom aldrig ut igen. De blev alla tagna av Minotaurus och därefter slitna i stycken och slukade.

En så fasansfull historia hade Theseus aldrig hört. Men han blev inte rädd. Istället blev han så arg att han kokade och svor att han skulle färdas till Kreta och befria atenarna från Minos och hans monster. Aegeus trodde inte att Theseus skulle överleva ett sådant äventyr och bad sin son att stanna hemma istället. Men Theseus var bestämd. Han lovade att hans skepp skulle hissa vita segel på hemfärden om han lyckats, men svarta om han var död.

Nästa gång det var dags att skicka 14 unga människor från Aten till Kreta tog Theseus en av pojknarnas platser. Det var en dyster resa över havet, för alla de unga atenarna visste att de skulle dö en fasansfull död när de kom fram. Men när de steg iland på Kreta hände något som ingen hade kunnat förutse. Minos dotter Ariadne fick syn på Theseus och blev genast blyxtkär i honom. Hon visste att han var från Aten och att han skulle bli mat åt hennes fruktansvärde halvbror Minotauros. Hon fick inte göra något åt saken, men kunde hon göra något ändå..?

De unga atenarna hade stängts in en cell djupt nere i kung Minos palats. Framåt midnatt brukade vakterna i palatset slumra till och det visste Ariadne. Då slank hon ut ur sitt rum, sprang ner till cellen och låste upp den. Hon kallade till sig Theseus och berättade att hon kommit för att hjälpa honom fly. Men Theseus hade inga tankar på att fly och berättade istället varför just han var där. Ariadne blev olycklig när hon hörde Theseus planer. Inte heller hon trodde att han kunde besegra Minotauros. Men hon gick ändå med på att hjälpa honom.

När de kommit fram till labyrinten låste Ariadne upp den tunga porten. Hon gav Theseus ett svärd men också ett nystan med långt garn. Om han lät garnet ringla ut bakom sig skulle han vara säker på att hitta ut igen om han ville vända om. Theseus tackade Ariadne och begav sig in i labyrintens mörker. I vad som kändes som en evighet irrade Theseus omkring i labyrinten, men lät nystanet släppa ut garnet ytterligare ett stycke för varje steg han tog. Plötsligt kände han en varm frustning i nacken och den vedervärdiga andedräkten från något som fötts upp på människokött. Han visste att Minotauros hade kommit!

Theseus drog sitt svärd så snabbt han kunde men Minotauros var ändå snabbare och slog vapnet från hans hand. Så började en lång brottningskamp mellan prinsen av Aten och monstret i labyrinten.

Trots all sin smidighet och styrka var Theseus ingen match för Minotauros. Den unge hjälten kände sina revben knäckas i vidundrets hårda grepp och letade efter något nytt att få tag på som vapen. Han grep i desperation om Minotauros ena horn och i ett kraftigt tag vred han loss det från monstrets skalle. Minotauros släppte Theseus av förvåning och smärta men gick strax till ett nytt anfall. Men nu var Theseus beväpnad på nytt och med en hård stöt drev han det vassa hornet djupt in i Minotauros hjärta.

Ariadne hade väntat på sin älskade vid labyrintens port och fruktade det värsta. Men till slut dök Theseus upp, mörbultad och sönderklöst, med Minotauros huvud under ena armen. Nu befriade de resten av de atenska ungdomarna och alla flydde ner till sitt skepp i natten.

Ariadne kunde förstås inte stanna kvar på Kreta. Hon hade förrått sin far och hjälpt till att mörda sin halvbror, även om han var ett monster. Hon älskade Theseus och valde att följa med honom tillbaka till Aten. Frågan var hur mycket han älskade henne. En morgon vaknade Ariadne på en sandstrand. Hon var ensam och när hon tittade ut över havet kunde hon skimta seglet från Theseus skepp. Han hade låtit bära iland henne och utan ett ord lämna henne! Ariadne var förtvivlad och rasande över sveket och skrek ut alla förbannelser hon kunde komma på efter Theseus, fast det inte fanns någon som lyssnade.

Men det där var inte riktigt sant, för det här var ön Naxos, som ofta besöktes av guden Dionysos. Som tur var befann sig Dionysos just denna dag på Naxos och hörde Ariadnes rop. När han fick syn på hennes blev han genast trollbunden av hennes skönhet och gifte sig med henne så fort det gick.

Ariadnes förbannelser verkade ändå ge resultat för Theseus hade glömt bort sitt löfte till sin far. Han skulle ju hissa vita segel innan han kom tillbaka till fastlandet, men hans skepp hade fortfarande det svarta sorgesegel uppe som skeppet burit då det lämnade Aten. Varje dag sedan Theseus avfärd hade Aegeus gått till en hög klippa och spejat ut över havet i hopp om att få se det där vita seglet. När han nu fick se skeppet återvända med svart segel kände hans sorg inga gränser. Han kastade sig från klippan ner i den del av Medelhavet som sedan dess burit hans namn - Egeiska havet.

Theseus valdes till ny kung i Aten, men hans hjärta var tyngt av sorg. Som tur var skulle han snart möta en man som skulle bli hans bästa vän i livet. Piritus, som var kung över folkslaget lapiterna, hade hört talas om Theseus styrka och mod, men ville själv ha bevis. Han stal Theseus boskap och drog ut dem på landsbygden utanför Aten. Snart var Theseus honom i hämlarna och de bägge männen drabbade samman i en duell. Men ganska snabbt märkte de att de var så gott som jämspelta och lade ner sina vapen. Istället svor de en ed att alltid vara vänner.

Theseus och Piritus hade lovat sig själva att de bara skulle gifta sig med döttrar av Zeus. Theseus valde den sköna Helena och kidnappade henne. Piritus ville ha ingen mindre än Persefone, som var gift med underjordens härskare Hades. Så de två vännerna färdades ner i underjorden och blev vänligt mottagna av Hades själv. Men hans gästfrihet var bara ett spel, för han visste mycket väl vad de två männen var ute efter. Så snart Theseus och Piritus hade satt sig ner på en stenbänk vid ett dukat bord växte deras ben fast i bänken. Och där blev de sittande ända tills den urstarke hjälten Herakles dök upp och slet loss dem. När de återvände till vår värld var Helena givetvis borta. Tvillingarna Kastor och Pollux hade räddat henne och fört henne till staden Sparta.

Så småningom hittade Piritus en egen drottning och ställde till med en stor bröllopsfest. Men de hästlika kentaurena, gamla dödsfiender till lapiterna, anföll under festen och rövade bort drottningen. De hann inte så långt, för också Theseus var där och slog ihjäl en hel del av dem. Med Theseus hjälp lyckades lapiterna en gång för alla besegra kentaurena på en enda kväll.

Theseus gifte sig flera gånger och hade flera barn. Men riktig kärlek verkade han aldrig hitta eller kunna känna. Kanske var han fortfarande skamsen över hur han behandlat sin första kärlek, Ariadne. När Theseus blivit äldre var han inte längre så populär i Aten. Han hade haft för många kärleksaffärer och ställt till det för sig på andra sätt. Folket avsatte honom och han flydde till ön Skyros, där kung Lykomedes härskade. Lykomedes trodde att Theseus kommit dit för att störta honom och i ett förrädiskt bakhåll knuffade han ner Theseus från en hög klippa så att han slog ihjäl sig. Så slutade historien om Theseus, kung av Aten och den som dödade Minotauros.